

Ewa Hauptman-Fischer

"Rerum patris Pii Hancke". O muzykaliach nyskiego dominikanina

---

Hereditas Monasteriorum 2, 81

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Rerum patris Pii Hancke. O muzykaliach nyskiego dominikanina*

Kolekcja

Kolekcja nut o. Piusa Hanckego jest jedną z wielu przechowywanych w Gabinetce Zbiorów Muzycznych w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie¹. Rękopisy muzyczne znajdujące się w tej bibliotece pochodzą ze Śląska i potocznie nazywane są „kolekcją wrocławską”. Jej historia jest badaczom znana, przedstawili ją m.in. Ernst Kirsch, Maria Burchard oraz Agnieszka Drożdżewska². Losy bibliotek śląskich klasztorów dominikańskich znane są dzięki monografii Krystyny Zawadzkiej³, która skoncentrowała

---

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

1 Niniejszy artykuł jest uzupełnioną wersją referatu wygłoszonego w Poznaniu na ogólnopolskiej konferencji muzykologicznej *Kultura muzyczna w perspektywie źródłoznawczej* (Poznań, 22–23 IX 2011 r.). Referat ten ukazał się w języku angielskim pt. *The mysterious provenance and uncommon repertoire of the music collection belonging to the Dominican Pius Hancke* w „*Interdisciplinary Studies in Musicology*”, 11, 2012, s. 155–168. Wszystkie rękopisy omawiane w niniejszym artykule przechowywane są w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie, Gabinetce Zbiorów Muzycznych (dalej: BUW, GZM).

2 Literaturę na ten temat zob.: E. HAUPTMAN-FISCHER, *Muzykalia poklasztorne w Gabinetce Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie – identyfikacja i inwentaryzacja*, „*Hereditas Monasteriorum*”, 1, 2012, s. 438–441. Prawdopodobnie już podczas gromadzenia muzykaliów z terenu Śląska w Królewskim Akademickim Instytucie Muzyki Kościelnej (Königliches Akademisches Institut für Kirchenmusik) zbiory poszczególnych ośrodków klasztornych zostały rozproszone, tzn. porządek ułożenia rękopisów nie odzwierciedlał proveniencji, ułożono je nie według ośrodków, ale według nazwisk kompozytorów, a utwory anonimowe – według gatunków. Tę formę porządkowania rękopisów przejął, wraz ze zbiorami powyższej instytucji, Instytut Muzyczny Uniwersytetu w Breslau (Musikalisches Institut bei der Universität Breslau). Dowodzą tego dawne wrocławskie sygnatury Mf. i Mq. – pierwszym rozproszeniem było bowiem podzielenie rękopisów według formatów: *Manuscriptum folio*, *Manuscriptum quarto*. Naturalną kolejną rzeczą taki układ źródeł zachowano również w GZM BUW, który w 1952 r. przejął w depozyt zbiory Zakładu Muzykologii Uniwersytetu Wrocławskiego (od 1945 r. następcy niemieckiego Instytutu Muzycznego Uniwersytetu w Breslau). Wiele rękopisów nie ma wpisanych not proveniencyjnych, zatem możliwość poznania całości kolekcji poszczególnych klasztorów czy parafii została bezpowrotnie utracona.

3 K. ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne Dominikanów na Śląsku (1239–1810)* (Acta Universitatis Wratislaviensis, 2121, Bibliotheca Wratislaviensis, 5), Wrocław 1999.